

interno ligent, & excommunicationis poena incurratur. Diana p. 6. tr. 6. resol. 46.

Sunt aliqui contra communem asseverantes, in foro pollicitum esse libros hæreticorum legi à viris piis & eruditis, ut Felin. in cap. Si quis Episcopus in sin de hæretic. Albertin. de agnoscend. assercionib. Catholic. quæst. 28. n. 4. & 5. Deciana tract. crim. lib. 5. cap. 35. num. 25. & cap. 46. à num. 26. Mascard. dict. concl. 862. & alii apud Sanch. d. cap. 10. num. 51. & Castro Palao tom. 1. tract. 4. disp. 2. puncto 10. §. 2. num. 9. Oportet ergo priori sententia admitta, ubi opus fuerit, postulare facultatem ad legendos quosvis hæreticorum libros, cujus concessio reservata est sacre Congregationi S. Officii ab Urbano VIII. in decreto quod incipit, Apostolatus, Diana d. resol. 49. de quo Farinac. sup. num. 43. Bonacina dict. punct. 4. n. 10. Sanch. n. 43.

Ibi: Imo sunt comburendi.

6 Antiquissimus Ethnicorum etiam mos fuit, eos libros qui adversus Religionem edebantur, flammis extinguere, & ab Ecclesia ita observatur ab ejus primordiis, sicut constat ex Actibus Apostolorum cap. 19. & in generalibus Conciliis libri hæreticorum damnati, ab Imperatoribus igni adjudicabantur, prout in Nicæno constitutum est de scriptis Arii. sic in l. Quicumque, §. Nulli, & §. omnes, libri Eutychemis exuri jubentur. Idem de operibus Anthymi decrevit Justinianus novell. 42. Nec hæretici quondam ad poenitentiam recipiebantur, nisi antea suos libros comburerent. Theat. vitæ hum. lit. L. pag. 78. & 79. ubi hæc, & alia plura ad rem sunt tradita. Vide Spondan. sup. anno 56. num. 12. anno 279. num. 5. anno 325. num. 28. anno 398. num. 18. anno 431. num. 10. & alibi sæpe, Sixt. Senens. in Bibliotheca Sancta lib. 2. verb. Curiosorum, pag. 117. Unde constat, praxim Ecclesiæ semper observatam esse, ut libri hæreticorum incendio absumantur. Huc spectant lex 34. tit. de hæretic. C. Theodos. lex 4. §. Tanquamdem, ff. famil. erciscund. Paul. Sententiar. lib. 5. tit. 23. ad leg. Comel. de Sicariis. Sic libros hæreticorum exurendos docent præter laudatos supra n. 2. in princip. Azor. part. 1. lib. 8. cap. 16. vers. Nono queritur, Caran. sup. num. 650. Diana part. 1. tract. 11. resol. 37. & alii apud barbos. in collect. ad d. l. Damnao, num. 5. C. de hæretic. Non autem oportet, ut privatus propria autoritate libros istos comburat sed tutius erit eos S. Officio Inquisitionis exhibere, nam etsi qui per se privatim adolet, immunis censetur ab excommunicatione Bullæ in Cena Domini, sicut asseruimus supra, lib. 2. cap. 10. num. 116. tamen plurisque placet, perperam, & illicitè id fieri, ut ibidem cum aliis tradidimus, quibus adde adductos à Diana part. 1. tract. 11. resol. 37.

7 Qualis præsumptio infurgat ex retentione, aut lectione librorum hujusmodi adversus retinentes, vel legentes, habetur apud Farinac. d. quæst. 180. à num. 8. Menoch. d. casu 374. n. 12. Mascard. d. concl. 862. Zauchin. de hæretic. cap. 7. num. 7. Sarmient. Selector. lib. 1. cap. 1. num. 10. Camill. Borrell. ad Bellug. in specul. Princip. in rubric. 11. §. Viso, liter. 1. vers. Quid autem de eo, & plures alios, quos cumulat barbos. in collectan. ad cap. ult. n. 2. 26. q. 2.

8 Quæ de libris hæreticorum præmissis, pariter accipienda sunt de prælo mandatis, ac de manu-

criptis, ex identitate rationis. Farinac. d. q. 180. num. 30. Quid de epistola hærefes continentia Consule Dian. par. 1. tract. 11. resol. 36.

Ibi: Non esse damnandos, nec vitandos omnes hæreticorum.

De hac opinione Panormitani mentionem fecit Farinac. num. 25. & num. 26. ait hodie post prohibitam generaliter lectionem librorum hæreticorum sacris Pontificum decretis, locum esse non posse præfata sententiæ, ideoque sive boni, sive mali sint libri Authoris damnati, legi non permittuntur, nisi obtentâ licentiâ, ut cum pluribus tenet Barbofa in cap. Fratemitati, n. 2. de hæretic. Ratio est, quia una ex præcipuis causis hujus prohibitionis est odium authoris hæretici, qui propter crimen indignus efficitur, ut ab hominibus ejus legantur opera, & sic honore isto afficiatur: quæ ratio militat adhuc in libris, qui nihil erroris complectuntur contra Fidem, aut bonos mores; ideoque constitutio prohibens obligat in utroque foro, de quibus Caram. dict. quæst. 2. per tot. Dian. part. 11. tract. 1. resol. 1. à princip. qui in simili ita differunt. Et licet aliquando propter studentium utilitatem liceat per Ecclesiam libros aliquos hæreticorum publicè legi, tunc tamen autoritatem illi recipiunt non à Scriptoribus, sed ab approbante, ut bene advertit Farinac. d. q. 180. n. 27. Unde Gelasius eos libros, qui ab hæreticis, vel schismaticis elaborati creduntur, apocryphos appellat, id est, absque autoritate, quâ omnino carent, cum tales Authores habeant, ut pro nullis æstimentur propter infamiam, & hæresis turpitudinem, Sixt. Senens. statim laudatus.

Ad Num. 1.

Prænotare oportet, vox Apocryphus diversimodè potest usurpari, ut videre est apud Sixt. Senens. in Bibliotheca Sancta lib. 1. sect. 1. in princip. vers. Apocrypha, Erasim. in not. Epist. B. Hieron. ad latam de instit. filie, Theat. vitæ hum. lit. B. pag. 212. Calepin. verb. Apocryphum, Ludov. Vives ad D. August. lib. 15. cap. 23. de civit. Dei, D. Hieron. in prolog. galeato. Azor. part. 1. lib. 8. cap. 1. vers. libri porro, Glossa ordinaria in princip. ubi de libris Canonicis & apocryphis. Aliquando apocryphus dicitur quisque liber, qui intra Canonem Sacrorum voluminum non habetur. Ita D. Hieron. Azor. Glossa ordin. & Senens. ac Theat. vitæ hum. Aliquando, & strictius, liber nuncupatur apocryphus, qui certo authore caret, quapropter dubiæ fidei est, Senens. Calepin. verb. Apocryphus, Calvin. Non tamen omnes libri, quorum Authores ignorantur, apocryphorum numero adscribuntur; nam si ab Ecclesia approbentur, suam obtinent autoritatem, quod & in ipsis Canonicis Scripturis contingit, siquidem in catalogo earum nonnulli libri recensentur, de quorum Authoribus ambigitur, aut penitus ignorantur, ut apparet ex traditis supra hoc lib. cap. 14. à n. 14. Utrum in his certus quidem est author, nempè Spiritus sanctus; sed cujus hominis ministerio ad scribendum usus fuerit, latet. Hæc præter D. Covar. hic observavit Senens. Aliquando tandem apocryphum volumen id vocamus, quod talem

ralem authorem habet, ut ei fides adhiberi non debeat, qualia sunt hæreticorum scripta quæ vel suo, vel supposito nomine eduntur. Erasim. Vives Lexic. Calvin. & præmissi sup. num. 9. in fin. His junguntur libri, qui etsi certum habeant authorem, & non damnatum, mendosa tam incredibilia, & falsa complectuntur, quare levis, aut nullius autoritatis sunt Calepin. sup. & D. Covar. inferius. Horum omnium Gelasius exempla recenset, quæ transcripsit Gratian. in cap. Sancta, 15. dist. ubi Acuña Ant. Aug. de emend. Grat. dial. 6. num. 12. & dial. 20. n. 12.

Vers. Hujus verò Ibi: Sanctissimè Tridentina Synodus.

11 Tridentino seq. 4. decret. de edition. & usu sacror. libror. d. cavetur, nequis imprimat, imprimere faciat, aut vendat libros de rebus sacris sine nomine Authoris penens adversus transgressores stabilitis, & inter cætera, quod talem librum sine Authoris nomine apud se habens, aut legens, nisi authorem exhibuerit, pro scriptore reputetur damnato ad poenas: quod de libris hæreticorum agens scripsit Farinac. d. quæst. 180. num. 21. Vide ad hæc Cened. collect. 8. n. 7. Azor. part. 1. lib. 8. cap. 17. vers. Primò queritur, & vers. seq. etiam tenet de quavis scriptura, quæ sine Authoris nomine imprimi nequit. Fulc. de visitat. lib. 2. cap. 31. n. 9. Castr. de potest. leg. penal. lib. 1. cap. 8. vers. Est etiam quadam lex, Felician. de censur. tit. de excommunic. cap. 24. vers. Qui librum & obiter notata supra cap. proximo, n. 63.

Vers. Igitur Gelasius.

12 Liber hæretici propriè apocryphus dici poterit, prout à Gelasio tales nuncupantur, quia autoritate destitutus est, & quanvis certum authorem habeat, ut jam paulò superius est animadvertum.

Ibi: Atque idè hi libri apocryphi dicuntur.

Hoc discrimen inter libros hæreticorum & alios Apocryphos constitutum est supra, n. 2.

Ibi: Sic & apocryphi dicuntur.

Sic Erasim. Vives, & Lexic. Calvin. Apocryphos libros vocant, quos hæretici nomine Prophetarum, vel Apostolorum evulgant, ex quibus plures refert Spondan. anno 44. num. 25.

Ibi: Quia eorum autoritas in obscuro, & abscondito est.

13 Apocryphus enim significat quod occultum, incognitum, & obscurum est. Theat. vitæ hum. d. pag. 212. sub vers. Libri apocryphi, Lexic. Calvin. & Calepin. ubi sup. Nebriffens. verb. Apocryphus.

Ibi: Sed & Apocryphos libros.

14 Lectio librorum, qui errores continebant, olim licita erat, nisi prohiberetur, ut de operibus Originis tradit Spondan. anno 256. n. 6. Vide præmissa supra, cap. 14. n. 4. Nunc duntaxat abstinendum nobis est à lectione voluminum, vel à partibus eorum, quæ Expurgatorio novissimo

continentur, nisi expurgati fuerint libri, qui sic, & non aliter legi & haberi permittuntur. Adde Spondan. anno 102. n. 4.

Ad Num. 2.

Ariminense Concilium congregatum traditur anno 359. Christi, Pontific. Liberii 8. Imperator. Constantii Constantini Magni filii anno 23. Baron. Annal. tom. 3. ann. 359. ubi Spondan. num. 2. qui latè prosequuntur, quæ D. Covar. in præfenti refert. Iacob. Gualter. in Chronograph. sæculo 4. pag. 284. Card. Bellarm. lib. 1. de concil. cap. 6. Unde constat hic pro Constantino Cæsare, legendum Constantio, ut D. Covar. ammadvertit, Convenerunt Arimini partim Catholici, partim Ariani plusquam trecenti, aut quadringenti, ut aliis placet, Episcopi Occidentales: interfuerunt quoque Vincentus, & alii Sedis Apostolicæ Legati à Liberio missi Baron. & Spondan. n. 2.

Ibi: Constantius Imperator iussit.

Hoc Arianis satagentibus Imperator decrevit, 16 quibus visum est facilius hæresim fore suadendam, Patribus Orthodoxis in duplex Concilium divisum, quàm si omnes in unum convenirent, ac præterea spes illis erat, ut si in una Synodo Aëtius hæreticus, cui ipsi adharebant, damnaretur, in altera possit approbationem obtinere. Spondan. ex Baron. anno 358. n. 1.

Ibi: Seleucia nihil actum est.

Ubi centum quadraginta, seu quinquaginta 17 Orientales Episcopi, connumeratis Arianis, congregati sunt. Spondan. anno 359. n. 16. & numer. seqq. de eventu concilii differit post Baron. ibidem, de quo Barbofa sup. num. 26. Possavin. tom. 1. verb. Ariminense.

Ibi: Taurum autem Præfectum Prætorio.

Cui Constantius curam Ariminensis Concilii celebrandi injunxit, præcipiens ne Episcopos collectos dimitteret ante quam in unam Fidem consentirent, oblato ei Consulatu, si res juxta vota fortiretur effectum. Spondan. anno 359. n. 2.

Ibi: Sed Romana Ecclesia Pontifex.

Hoc Concilium, quo Ariminensis formula est 19 damnata, simul cum Valente & Vrsacio Arianis Episcopis, qui Arimini Synodo intercefferunt, memorat Spondan. anno 369. num. 4. ubi etiam meminit alterius Romani Concilii, quo eadem regula damnata fuit, & Fides Nicæna Synodi œcumenicæ adversus Arianos confirmata. Vtrumque celebravit Damasus Liberii successor anno Christi 369. sui Pontificatus 3. Imperii Valentiniani ac Valentis 6. Baron. anno 369. num. 28. & 33. Gualter. in Chronograph. sæculo 4. pag. 286. Padilla in Chronograph. Concilior. pag. 12.

Vers. Item itinerarii nomine Petri.

De scriptis B. Clementis pluribus agunt Card. 20 Baron. tom. 1. anno 102. à num. 5. ubi Spondan. n. 3. cum seqq. Francisc. Turrian. adversus Magdeburgenses lib. 5. Gualter. sup. sæculo 1. veritate 1.

tate 1. §. 29. pag. 42. Possévin. *sup. tom. 1. verb. Clementis I. Sixti. Senens. in Bibliotheca, lib. 2. in Clemente, vers. Clementis Odeporicon, pag. 115. Card. Bellarm. de Scriptor. Eccles. saculo 1. anno 92. verb. Clementis.*

- 21 Ex his constat opera B. Clementis per hæreticos erroribus fuisse infecta, maximè Itinerarium D. Petri de quo agimus, quod procul dubio à Clemente elaboratum cuncti fatentur, sed adhuc eo superstite, ab Ebionæis hæreticis depravatum fuit, & ab Eunomianis etiam corruptum: quapropter libri Itinerarii Petri aliàs Circutionum, vel periodorum, seu Recognitiones Clementis, aut Historiæ Clementis apud antiquos Patres scripti habebantur. Ita Spondan. ex Baron. *ubi proxime, num. 8.* quæ volumina præmissâ ratione Apocrypha censeri testantur præter nuper datos Barbosa in collectan. ad cap. Sancta, num. 27. 15. est. Spondan. anno 44. n. 24. eaque decem esse plerique asseverant. Vide Senens.

Ad Num. 3.

- 22 Gelasius inter Apocrypha volumina recenset Actus Apostolorum nomine B. Andreae proditos, quos tales esse observant Card. Baron. anno 34. num. 235. Spondan. anno 44. num. 24. Barbosa *ubi proxime, Possévin. tom. 1. verb. Andreas Apostolus pag. 81. Senens. sup. verb. Andreas Apostolorum actus, pag. 94. de aliis Apocryphis videndus Marian. Hist. Hispan. lib. 5. cap. 4.*
- 23 Secundo loco rejiciuntur ut Apocryphi Actus nomine Thomæ Apostoli, de quibus Baron. & Spondan. *ubi proxime, Barbosa d. num. 27. vers. Actus nomine Thomæ, Possévin. tom. 3. verb. Thomas Apostolus, Senens. verb. Thomas, Marian. sup.*
- 24 Tertio actus nomine Petri Apostoli, qui & alii libri ac hæreticis ementiti, falsò ejusdem nomine inscribebantur, de quibus post Baron. Spond. anno 44. num. 25. D. Hieron. de Scriptor. Ecclesiastic. verb. Petrus, Possévin. tom. 3. verb. Petrus, Senens. verb. Petrus, pag. 287. Bellarm. verb. Beatus Petrus, sac. 1.
- 25 Ultimo damnantur actus Philippi Apostoli nomine editi, de quibus Baron. *ubi sup. Spondan. num. 24. Barbosa vers. Actus nomine Philippi, Possévin. verb. Philippus, tom. 3. Senens. eodem verb. pag. 190.*
- 26 Hos actus ab hæreticis elucubratos esse constat, ut Apostolorum egregiis nominibus usurpatis, quæ perperam ipsi adversum Fidei veritates bonosque mores machinabantur, auctoritatem obrinerent, ut testatur post Baron. Spondan. *ubi sup.* quapropter nec privatim, nec publicè eorum lectio est permilla, ut D. Covar. docet, tum ob errores illis insertos, tum quia Authorum damnatorum sunt, secundum tradita supra, num. 2. solùmque actus à B. Luca conscriptos approbavit Ecclesia, quos inter canonicas Scripturas enumerat, sicut assertum est supra, cap. 14. num. 123.

Vers. Evangelia Thaddæi nomine Apocrypha.

- 27 De iis Evangelii Apocryphis videndi sunt Card. Baron. anno 44. num. 48. ubi Spondan. n. 25. & 26. Possévin. in Appar. sacro, quæ sub nominibus Apostolorum, quibus falsò tribuuntur,

vulgata sunt. Barbosa in collectan. ad cap. Sancta, num. 27. à vers. Evangelium nomine Thaddæi, 15. distinct. Acuña ibidem, num. 45. cum seqq. Maldonat. *sup. Evangel. in præfat. cap. 3. Sixti. Senens. in Biblioth. Sancta, lib. 2. sub nominibus eorum, qui authores Evangeliorum falsò supponuntur. Protoevangelium vocabatur id quod nomine D. Jacobi in vulgus exivit, & quæcumque alia reprobat Ecclesia, exceptis quatuor, quæ Canone factorum voluminum continentur. Maldonat. sup. Theat. vitæ humanæ lit. E. pag. 398. vers. Reliqua pseudoevangelia, Cornet. à Lapide sup. Evangel. proem. cap. 2. in princip. & prædiximus supra, cap. 14. nam. 116. illa enim hæretici commenti sunt, aut saltem fabulis & erroribus interjectis corruperunt, ut præfati adnotant Authores, maximè Senens. qui singulorum pseudoevangeliorum scriptores, aut corruptores assignat: ipsi quidem ita suis hæresibus auctoritatem aucupari arbitrabantur. Cornet. à Lapide supra, cum opus commentitium dicerent Evangelium, & ab Apostolo elucubratum testaretur inscriptio.*

Vers. Apud Buchardum.

Hæc pseudoevangelia memorant Senens. *sup. 28. verb. Iacobus, Mathias, & Petrus, Maldonat. ubi sup. Card. Bellarm. de Scriptorib. Ecclesiastic. verb. S. Iacobus Apostolus, sac. 1. anno 34. vers. Exiat. pag. 44. qui ait, protoevangelium nuncupari, quod à D. Iacobo elaboratum falsò ferebatur. Idem verb. S. Petrus, sac. 1. anno 34. Spond. ex Baron. anno 44. num. 25. Verùm & Judæ proditoris nomine Caiani hæretici pseudoevangelium impudentissimè composuerunt, Spondan. num. 26. & anno 145. num. 8. Maldonat. sup. Sixti. Senens. d. lib. 2. verb. Judas, Isariotes. Aliud quoque Evangelium Apostolorum nomine exararunt hæretici, Spondan. *ubi proxime, Senens. verb. Apostolus, pag. 94. Quæ omnia, & alia hujuscemodi penitus sunt damnata, eorumque lectio verita, cum ab hæreticis conficta censeantur, ut D. Covarruv. ait, juxta regulam positam supra, n. 2.**

Ibi: Vitur testimonio Evangelii secundum Hebræos.

Hujus Evangelii mentio fit à Spondano an. 41. 29. num. 5. Maldonat. d. cap. 3. Senens. verb. Mathias, Bellarm. eod. verb. Cornet. à Lapide d. cap. 2. ubi asserit Evangelium Hebræorum ac Nazaræorum idem esse cum Evangelio à S. Matthæo exarato, sed ab hæreticis Ebionæis ita erroribus permixtum, ut ab Ecclesia rejectum sit. Vide Spond. & alios pronuper adductos, præsertim Senens. verb. Hebræorum, pag. 135.

Ibi: Vitur Evangelio secundum Ægyptios.

De quo Maldonat. *sup. Senens. in Bibliotheca 30. sancta, lib. 2. verb. Ægyptiorum Evangelium, pag. 87. ubi testatur illud Apocryphum, quo Valentiniiani, ac Sabelliani utebantur hæretici. Baron. anno 44. num. 48. & ibi Spondan. n. 26.*

Sed & hæreticus Basilides Evangelium proprio nomine literarum monumentis consignavit. Spond. post Baron. anno 120. num. 9. Similiter & hæresiarcha Valentinianus, Spondan. anno 145. n. 4.

Ibi:

Ibi: Hæc sanè & omnia alia Evangelia.

Vide prænotata supra, num. 27. & 28.

Ibi: Manichæos autem usos fuisse.

- 32 De Evangelio, quod nomine B. Thomæ Apostoli proditum est, consulas Senens. d. lib. 2. vers. Iacobus, Card. Bellarm. de Scriptor. Ecclesiastic. sac. 1. anno 34. verb. 5. Iacobus, vers. extat. pag. 44.

Ibi: Quis verò fuerit Lucianus.

- 33 De duobus Lucianis, qui ante Gelasium scripserunt, sermo est in Annalibus Baroni: de priorè anno 171. n. 7. ubi Spondan. anno 172. n. 2. Gualter. in Chronog. sac. 2. pag. 175. ubi de hæreticis, secundum quos hic à Fide Catholica apostata vit. De posteriore anno 311. n. 2. & ibi Spond. anno eod. n. 2. & 3. Gualter. saculo 4. pag. 280. Ille sacros libros ex Hebraica lingua vertit in Græcam, & Martyrii laureâ interit redimitus, licet in Arianam hæresim declinasse falsò ei imputetur, quem Baron. & Spondan. à calumnia tutantur. At quod D. Covar. tradit hic, ad hæretic Barbosa *sup. n. 27. vers. Evangelia quæ falsificavit Lucianus, de Luciano, qui in Patriarchatu Constantinopolitano successit Eudoxio sub Acardii & Honorii tempora, non convenit illis, quæ Card. Caron. & post eum, Spondan. anno 370. n. 6. Gualter. saculo 4. pag. 284. memoriæ prodiderunt: tum quia Eudoxius obiit Valentiniiani, & Valentis anno 7. tum quòd post mortem ejus Constantinopolitanam Sedem occupavit, Evagrius à Catholicis electo in exilium acto, Demophilus ab hæreticis subrogatus. Luciani quoque Martyris meminit Senens. lib. 4. verb. Lucianus, Bellarm. eod. verb. Sed quis fuerit Lucianus illi, qui falsificasse Evangelia dicitur, à Gelasio nullus aperit, quod fortè ad apostatam referendum.*

Vers. Evangelia quæ falsavit Hirtius.

- 34 Adde hæc referentem Barbosa *sup. n. 27. vers. Evangelia quæ falsificavit Hirtius, Sixti. Senens. ubi proxime, verb. Hefychius, duorum hujus nominis Scriptorum meminit, quorum unus egregius fuit in Palestina monachus, qui sacræ Scripturæ translationem confecit: & alter Presbiter Hierosolymitanus, cui præfatam translationem aliqui tribuunt, sed nihil de falsificatione ait. Verùm si in re adèd obscura conjectare licet, videtur Gelasius locutus de S. Luciano Martyre, ac de Mefychio monacho; quia uterque Scripturæ sacræ translationi operam dederunt: & licet ambo sanctimoniâ splenderint, ita ut credi non possit, eos in sua translatione Evangeliorum quicquam falsitatis inesse, imò utraque receptam pluribus in Ecclesiis idem Sextus Senens. ex aliis testetur, potuerunt tamen versiones eorum tempore labente, ab hæreticis falsificari, & suis erroribus depravari: nec mirum est, Gelasium asseruisse, quod Lucianus & Hefychius Evangelia falsaverint, cum Evangelia falsata eorum nomine inscriberentur, & author falsitatis latitaret.*

Vers. Liber de infantia Salvatoris.

- 35 Quem hæretici commenti sunt, & per mandacium B. Matthæus ejus author asseritur, & ut apocryphus ab Ecclesia repellitur. Card. Baron. tom. 1. Annal. anno 44. num. 48. ubi Spondan. in D. de Faria Nova Addit. ad Covar.

Epitom. n. 26. & anno 145. n. 4. Senens. lib. 2. verb. Matthæus, Possévin. in Appar. sacro, tom. 2. verb. Jesus Christus, pag. 94. Barb. in coll. ad cap. Sancta, n. 27. vers. Liber de infantia Salvatoris.

Liber de nativitate Salvatoris ut apocryphus. 36 Possévin. *ubi proxime, Barbosa vers. Liber de nativitate Salvatoris. Apocryphus itidem declaratur à Gelasio liber de S. Maria, seu de stirpe S. Mariæ, qui à Matthæo Evangelista elucubratus falsò ferebatur, de quo Baron. in apparat. ad Annal. & ibi Spondan. n. 19. & anno 44. n. 26. Possévin. d. tom. 2. verb. Maria, Senens. ubi proxime, & verb. Maria script. Aug. Barb. vers. & de Sancta Maria. Similiter damnatur liber de obstetrice Salvatoris, cujus meminit Baron. & ex eo Spondan. in Apparatus n. 18. ubi testatur eum tempore Justiniani à Theodosio Judæorum Principe confectum.*

Præterea liber, qui appellatur Pastoris, apocryphus adscribitur, de quo legenda sunt quæ narrat Baron. & post eum Spondan. anno 44. num. 25. & latius anno 159. n. 3. ubi à D. Covar. hic tradita refert, subdens librum istum à quibusdam *Dua via, vel Judicium Petri* nuncupari, nec legi quondam vetitum in Ecclesia, sed adduci ipsius testimonia ad fidem Catholicam astruendam non lice- re. Sixti. Senens. lib. 2. verb. Hermas, Possévin. lib. 3. vers. Pastoris, pag. 9. Bellarm. sac. 1. vers. de auctore libri, pag. 46. & alii apud Barbos. versio. Item liber qui appellatur Pastoris Ant. Aug. lib. 1. dialog. 6. n. 9. Theat. vitæ hum. lit. B. pag. 12.

Item damnantur libri, quos exaravit Leuticius, 38 sive Leucius Manichæus, qui multa commentus est nomine Apostolorum, de quo Baron. anno 44. n. 43. ubi Spondan. n. 24. Barbosa vers. Liber qui appellatur Fundamentum, ubi ait in monte sancto Granateni repertum fuisse codicem, cujus inscriptio erat, Fundamentum, ex Greg. Lop. Madera in discurs. Montis Sancti Granalensis cap. 38. Valcarcer in Epitom. Jur. Canon. in d. cap. Sancta, vers. Item libri omnes, 15. dist. Item liber, qui dicitur The- saurus, qui apocryphus est. Valcarcer ubi proxime.

Ad Num. 4.

Sunt etiam apocryphi liber qui inscribitur de filiabus Adæ, aliàs de genealogia, vel de filiis, & filiabus Adæ à Manichæis effectus. Sixti. Senens. lib. 2. verb. Adæ revelationem, pag. 86. Barbosa d. n. 27. vers. Liber, qui appellatur de filiabus Adæ, Possévin. *sup. tom. 1. verb. Adam. Item liber, qui appellatur Pentameterum de Christo, cujus meminit Valcarcer ubi sup.*

In emendatis Decreti editionibus habetur centimetrum, de quo verificandi genere luculenter Senens. *ubi sup. lib. 3. vers. de Ethnica rapsodia, ubi exempla ex poetis exhibet, & tradit à D. Covar. maxima, ex parte repetit. De verbi Centonis, sive Centonum multiplici significatu, adeundus Calep. verb. Cento. Lexic. Calvini eod. verb. apud Vlpianum in l. Quæstum, §. Acetum ff. de fundo instruct. usurpatur pro instrumento fundi ad incendium. Apud Junnal. Satyr. 6. pro veste sordida, ac vetusta, ibi.*

Imrayit calidum veteri centone lupanar.

Quæ vox etiam ad rem militarem spectat, nam machinæ centonibus cooperiebantur; ne à tormentis missilibus everterentur: & eisdem velantur tabernacula, omnisque castrensium supellex tempore pluvioso. Cornucopia, de ling. Latin. col. 1022. n. 50. ubi quod centones sunt stragula grossiora, villis passim pendentes, quibus lecti vilissimarum per-

P p sonarum